

משה חיים פלח

בענין לבוד בסוכה ובדיומדין

ונראה צביאור דברי הגאונים, דהנה בעירובין (טו ז) סבר רבא דאף לרשב"ג דשיעור לצוד ד' טפחים היינו דוקא למעלה, וכגון בהרחיק את הקורה פחות מד' טפחים מן הכותל, אך למטה כגון במחיצה מודה דכיון דהויא מחיצה שהגדיים צוקעים בה לא מהני בזה לצוד, ומעתה י"ל דס"ל להגאונים דהא דלא אמרינן לצוד לאויר, לאו משום דלצוד הוי כדצוק, דלעולם מדין לצוד מצינן להאריך הדופן אף לאויר (וכדמ' ברש"י ד' ז ובכ"ד דגדר לצוד היינו דמאריכין הדבר) אלא דככה"ג אף בפחות משלושה איכא חסרון דמחיצה שהגדיים צוקעין בה, אך ע"כ מדין לצוד הוי אף לאויר.

ומעתה יש לבאר דברי הגאונים, דהכא ע"י טפח שוחק איכא שיעור דופן בצירוף צ' לצודין, ד"ל דלענין ע"כ גדירת רשות הסוכה מודים הגאונים דלא צעין ז' טפחים ברוח שלישי, אלא דצעין עכ"פ חפלא דג' דפנות צשיעור שצעה טפחים, אך ליה שפיר מהני דין לצוד לאויר, דהשיב דאיכא הכא חפלא דדופן דז' טפחים.

ומדברי תוס' נראה דרך נוספת צעיקר גדר דינא דטפח שוחק, דהנה תוס' הקשו דליסגי בצקנה כל שהוא, ובתי' בתרא תירצו דאחי אוירא ומצטל ליה, ונראה לכאורה דלנו לפרש דברי ריב"ל באופן חדש, דהנה צירושלמי (ה"א) רבי יודה בר פזי צשם רבי יהושע צן לוי והוא שתיאה נחונה בתוך ג' טפחים כלחיים, ולכאורה נראה מדברי הירושלמי, דרבי יהושע צן לוי לא אחי למימר דצעין להרחיק הטפח ג' טפחים פחות משהו, אלא דאדרבה אחי למימר דרשאי להרחיקו עד ג' טפחים וכדין לחי דמצוי דצעיה להעמידו בתוך ג' טפחים סמוך לכותל (עירובין יד ז) והיינו דצעיקרא דדינא ס"ל כרצ דמעמידו כנגד היוצא, דצעיה להעמיד הטפח סמוך לטפח, אלא דרצ צעי להעמידו סמוך לטפח ממנו, דס"ל דלא מהני לצוד לדין דעריצן, ורצ כהנא ורצ אחי פליגי דמעמידו כנגד ראש תור, ולא צעי כלל להסמיכו לדופן (וימתן דמנרכי דוקא להרחיקו דליחזי כפתח) וריב"ל אחי למימר דצעיה להעמידו סמוך לדופן, אלא דמ"מ מהני אף תוך שלושה ומדין לצוד, וכן פירשו כמה ממפרשי הירושלמי (ויעוין במלחמות).

ונראה דהתוס' צקושייתם נקטו דאף לדברי הצבלי כן הוא, דלא צעי ריב"ל דוקא להרחיקו פחות מג' טפחים, אלא אחי למימר דמצי להרחיקו עד ג' טפחים, והא דצעיה טפח שוחק,

רבי סימון ואיתימא רבי יהושע צן לוי אמר עושה לו טפח שוחק ומעמידו בפחות משלושה טפחים סמוך לדופן וכל פחות משלושה סמוך לדופן כלצוד דמי, הראשונים נתקשו בגדר דינא דריב"ל, דמהו הך שיעורא דד' טפחים, ורש"י ודעמיה פירשו דע"י איכא רוב ז' טפחים דהוי שיעור דופן סוכה והריב"ל הוסיף דרובו ככולו, אך הוא מחודש, דהא צשיעורים ל"ש דין רובו ככולו [ו"ל לכא' דכשם דצעומד מרובה דיינינן דין רובו ככולו, דדיינינן על כללות הרוח (או ההיקף) ואמרי' דכיון דרובו גדור חשיב ככולו גדור, ה"נ הכא, אחר דאיכא צ' מחיצות כהלכתן, הרי כל כנגד הדופן חשיב רוח דהך סוכה, וכל דרוב הך רוח גדורה, חשיבא כולה כגדורה] והרבה ראשונים פ"י דהא דצעין שיעור ד' משום דהוה שיעור מקום חסוב ושיעור מחיצה צעלמא.

ורב שרירא ורצ האי גאון (הו' במלחמות וברי"ץ גיאאות עמ' נג) פ"י דצעין טפח שוחק דצירוף צ' לצודין הוי ז' טפחים צשיעור דופן סוכה, וז"ל הרי"ץ גיאאות פשוטן של דברי רצ כהנא ורצ אחי לא פורש בהן אס מעמיד אותו טפח בכל מקום שירצה צין צקנה החיצון כנגד היוצא צין צקנת הפנימי מלד הדופן וצין באמצע או מעמידו צפנים ואין מעמידו צחוץ, וצא ר' סימון צשם ר' יהושע צן לוי ושם לו מקום קצוע שגדון צו כדופן שלם של סוכה קטנה והכין אמר עושה טפח ומעמידו בפחות מג' סמוך לדופן דכל פחות משלושה כלצוד דמי, וידוע כי דופן שלם לסוכה קטנה ז' טפחים וכיון שמעמיד טפח שוחק בפחות מג' לזוית הרי הוא כלצוד לזוית ואף הוא כלצוד לג' טפחים אחרים כלפי חוץ נמלא ג' טפחים מכאן וג' טפחים מכאן וטפח השוחק שצאמצע הרי שצעה, ונמלא דברי רבי יהושע צן לוי מחזקים דברי רצ כהנא ורצ אחי דאמר כנגד ראש תור עכ"ל, וכ"ה צערוך (ערך ראש).

וכבר תמה הרי"ץ גיאאות שם דהא ליכא לצוד לאויר וז"ל לא שיחשב כדופן שלם של שצעה טפחים כמו שאמרו גאונים הללו שאין אנו אומרים שני לצודים משתי רוחות אלא במקום שיש עומד מכאן ועומד מכאן ורוח צנתים לצוד כאלו צצוק צעומד מזה וצצוק צעומד מזה ונמלא כסתום אצל לצוד לא אמרינן כתפוח כדי שיראה לעין כתצנית דופן עכ"ל, ומש"כ דלצוד כדצוק ולא כתפוח כוונתו דדין לצוד מהני רק להחשיבו כדצוק לדבר שצצודו אך כל דליכא דבר צצודו לא מהני דין לצוד למחשציה כתפוח (מל' חפיחה כנוד תפוח לק' כד א).

ונראה לדון צביאור הדברים, דהנה לרב כהנא ורב אסי דסברי דמוקי כנגד ראש תור פירש רש"י דליתחזי כעין ד' מחילות, ור"ב אמאי צעינן דליתחזי כד' מחילות, ואפ' דכיון דלא הויא מחילה גמורה צעינן גדירה מעולה טפי, אך בפשוטו נראה דהנה לשון רש"י לעיל (ד א) דתם סוכה ג' דפנות והרביעית כולה פתח, ומבארים דמעיכרא דדינא צעי ד' מחילות לסוכה, אלא דהרביעית נידונית כפתח [ויש להאריך עוד בזה].

ויש להוסיף, דהנה שיטת הרמב"ם (פי"ד משנת ה"ד ופי"ה ט) דלדין רשות היחיד דאורייתא צעינן ד' מחילות, ובג' מחילות הוי כרמלית, וכן נראה מדברי רש"י בשבת (ו ז) וכן ביארו הראשונים בשיטת רש"י צעירובין (ט א) דנקט דלמ"ד בין לחיים מותר היינו דשרי אף להוציא הימנו לרה"ר, ותמהו הראשונים דכיון דאית ליה ג' מחילות מדאורייתא הוי רשות היחיד גמורה והיאך שרי להוציא הימנה לרשות הרבים, ותיירך הרשב"א (שס) דסבירא ליה לרש"י דלא הוי רשות היחיד דאורייתא אלא צד' מחילות, וכתבו הראשונים דכן משמע בסוגיא דפרק כל גגות (נד א) דלאשוויי רה"י דאורייתא צעינן ד' מחילות דוקא [וכבר עמדו האחרו' דלשיטת הנך ראשונים מבואר בפשיטות הא דסיכך על גבי מצוי שיש לו לחי דאמרין מיגו דהוי דופן לענין שבת הוי דופן לענין סוכה, ותמהו החוס' דאי במצוי מפולש לא מישתרי בלחי ואי במצוי סתום לא צעי לחי מה"ת, אך להנך ראשונים צעי לחי מדאורייתא לאשוויי לרשות היחיד]

אך כבר תמהו הראשונים דבסוגיא דעירובין (יא ב, יב ב) מבואר דקי"ל דג' מחילות דאורייתא, דצעירובין (יא ב) בית שמאי אומרים לחי וקורה למימרא דקא סברי בית שמאי ארבע מחילות דאורייתא לא לזרוק משלש הוא דמחייב לטלטל עד דאיכא ארבע, בית הלל אומרים או לחי או קורה לימא קא סברי בית הלל שלש מחילות דאורייתא לא לזרוק משתים הוא דמחייב לטלטל עד דאיכא שלש, ונהי דמבואר בראשונים דדחיבא בעלמא הוא וקושטא דמילתא לא סגי בשתי מחילות, אך אכתי חזינן דשלש מחילות הוי רה"י דאורייתא לב"ה.

ובן לקמן שם (יב ב) אמר רב יהודה מצוי שאינו ראוי לשיתוף הכשירו בלחי הזורק לתוכו חייב הכשירו בקורה הזורק לתוכו פטור אלמא קסבר לחי משום מחילה וקורה משום היכר, הרי דמצוי מפולש שהכשירו בלחי נעשה רה"י דאורייתא והזורק לתוכו חייב.

ובשיטת הרמב"ם יעוין במגיד משנה (פי"ז ה"ט) דהרמב"ם גריס (שם יא ב) כגירסת רבינו חננאל דלא גריס מחייב

היינו כדאיתא צעירובין (ג ב) אמר רבא משמיה דרב נחמן כל אמות באמה בת ששה אלא הללו שוחקות והללו עצבות דלעולם אזלינן לחומר, ומבואר ברמב"ם (צפיה"מ עירובין שם ובתשו' בלאו סי' לה) דה"ה לענין טפחים ואדרבה עיקר שם שוחקות ועצבות דאמות היינו בטיפחים בהן משערים את האמה, וז"ל הרמב"ם (צפיה"מ שם) כל מה שצריך מדידה באחד משלשה מקומות אלו הולכין בו להחמיר, והוא שמודדין בטיפח מזומנאם אם היה בכך חומר, כגון גובה סוכה וגובה מצוי אם יש בהם יותר על עשרים אמה ויהיו פסולים וכיוצא בזה ומודדין גם בטיפח שאינו מזומנאם אם היה בכך חומר כגון עשרה טפחים של גובה מצוי וגובה סוכה עכ"ל ויעוין עוד בטור (סי' סאג) לענין גובה י' דמצוי וצפמ"ג (א"א בהקדמה לסי' תרלג) לענין י' טפחים דגובה סוכה וז' על ז' טפחים דמשך סוכה ואכמ"ל.

ומעתה מבוארת קושית תוס', דכיון דריב"ל סבר דמהני לצוד לענין הא דצעינן דיהא הטפח סמוך לדופן, א"כ אמאי צעי כלל טפח, ואמאי לא מהני דין לצוד אף להשלים עצם שיעור טפח, ובתיירוך קמא אזלי כפירוש רש"י דהא דצעי טפח שוחק היינו כי היכי דליהוי ד' טפחים דהוי רוב דופן וצעי דוקא להרחיקו פחות משלושה, אך לתיירוך בתרא דטעמא משום קנה אתי אורחא ומבטל ליה, י"ל לכאור' דאכתי נקטי כקושייתם דלריב"ל מצי אף להעמידו סמוך לדופן ממש.

★ ★ ★

בביאור הגר"א (סי' תרל סק"ב) הוכיח דלא מהני לצוד בשתיים כהלכתן ובשלישית, דהא אמרי' בצרייתא דשלישית אפילו טפח, וקי"ל כריב"ל דהיינו צעירוף לצוד, ואם איתא דלצוד מנטרף לשיעור דפנות סוכה, אמאי קרינן לשלישית טפח, הא צעירוף ד' טפחים, אלא ע"כ דלצוד לא מנטרף לעיקר שיעור דפנות סוכה, וז"ל בכל הסוכה לא מהני לצוד בשתיים כהלכתן כו' דאם לא כן למה אמר ושלישית אפילו טפח הא ארבעה טפחים צעי דהא לצוד מחילה מעלייתא הוא ועוד בשתי קנים סגי כמ"ש תו' (יז א) שיעמיד האחד פחות מג' והשני פחות מג' ויהיה כל אחד חצי טפח ומשהו ולמה לי צורת הפתח וע' מגן אברהם ריש הסימן ע"כ.

והא דתני בסמוך דופן סוכה כדופן שבת ובלבד שלא יהא בין קנה לחצירו שלשה טפחים, ציין הגר"א לדברי המג"א (בהקדמה לסי' תרל) דמסיק דהיינו דוקא היכא דאיכא ד' דפנות, ופירש כן במסקנת התוס' לקמן (יז א) אולם מסבירא גדר הדברים צ"ב.

ומעתה נראה לזאר דברי המג"א, לזבד מהני זסוכה דוקא היכא דאיכא ד' דפנות, משא"כ זג' דפנות לא מהני לזבד, דהרי זבד נתזאר דזיסוד הדין לעולם זעינן דתהא הסוכה גדורה מד' רווחות, אלא דכל דאיכא ג' מחילות, עי"ז הרוח הרזיעית חשיבא כפתח.

ונראה לדון דהא דזמקום ג' מחילות חשיבא הרוח הרזיעית כפתח, היינו דוקא היכא דאית זה ג' מחילות ממזש, אך לזבד לא הוי חפזא דמחילה ממזש, אלא לזבד חשיב כסתום (כיון דפירצה פחותה מג' לא חזיא לזקיעה) אך מ"מ חפזא דמחילה ליכא, וי"ל דהא לא משוי לרוח רזיעית כפתח [ואף את"ל לזבד חשיב כמחילה ממזש, מ"מ כיון דלא הויה מחילה גמורה וממשית, אלא מחילה דינית, י"ל דלא מהניא לאשוויי לרוח הרזיעית כפתח] (ולפ"ז לענין זבת, היכא דאיכא ג' רווחות ע"י לזבד, אף זפתוח לכרמלית ז"ה רשות היחיד אלא כרמלית).

אולם עיקר דרך המג"א זד' תוס' דחוקה טובא, דהתוס' הקדימו דאין שייך כלל לחלק זין סוכה של ג' דפנות לסוכה של ד', ונהי דנראה דאתו לאפוקי משיטת ראשונים דחילקו זזה, וזשיטת הנך ראשונים יש לזאר כנ"ל, אך זדברי תוס' דחוק טובא לומר דהדרי זבו זסו"ד, ויעוין זמהרש"א שם ודבריו נמי דחוקים לכאוו' כמ"ש המג"א (ויעוין זתוס' הרא"ש שם).

ונראה לדון זביאור דברי תוס', דהנה יש לדקדק קזת זדברי התוס' לקמן (יז א) דהקשו אמאי זעינן פס' ד' ולא סגי זב' פסים זב' טפחים (וכעין דפריך זעירובין י ז) וכתבו דליכא לשנויי דאתי אורירא דהאי גיסא כו' (כדמשני זעירובין) דהא אפילו כל הסוכה קנה קנה פחות מג' כשרה ולא אמרינן אתי אורירא כו' ועוד קשיא טפי דליסגי זב' פסים חזי טפח ומשהו יעו"ש, ויש לדקדק קזת דהוכיחו מסוגין רק לענין סזרת אתי אורירא דהאי גיסא כו' ואמאי לא העמידו עיקר הקושיא זפשיטות, זבסוגין מזואר להדיא דמהני קנה קנה פחות מג', והתם משמע דלא מהני (וי"ל).

ונראה דהנה לקמן זפרק הישן (כד ז) היה שם אילן או גדר או מחילת הקנים נידון משום דיומד, וזעירובין (יט ז) זעי מיניה אזיי מרזבה חילת הקנים קנה קנה פחות משלשה נידון משום דיומד אל" תניתוה כו' מאי לאו קנה קנה פחות משלשה לא גודריתא דקני אי הכי היינו אילן ואלא מאי קנה קנה פחות משלשה היינו גדר אלא מאי אית לך למימר תרי גווני גדר כו' יעו"ש, והנה לפו"ר זעי מיניה אי מהני לזבד לדין דיומד, אך

אלא אסור, ולכולי עלמא לא הוי רשות היחיד גמורה מדאורייתא לענין חיוב אלא זד' מחילות.

וכן לקמן שם (יז ז) גירסת רזינו חננאל מזוי הראוי לשיטוף ופירש הר"ח"ז"ל פי' כגון מזוי מפולש ועשה זראשו האחת דלת וזראשו האחרת לחי או קורה לפיכך ראוי הוא עכשיו לשיטוף אם הכשירו זלחי הלחי זמקום מחילות חשוב, ונמלא זו ד' מחילות לפיכך הזורק מרה"ר לתוכו חייב, אבל הכשירו זקורה שהיה משום היכר ואין זו אלא ז' מחילות ודלת הזורק לתוכו פטור עכ"ל, ומזואר איכא זדעינן ד' מחילות לאשוויי רשות היחיד דאורייתא.

אך רש"י (שם ושם) גרים כלפנינו, ולפ"ז מזואר להדיא זגמ' זבשלש מחילות הוי רשות היחיד דאורייתא, ולפ"ז הדרא קושיא לדוכתה מדברי רש"י (ט א וזשזת ו ז) דמשמע זדעינן ד' מחילות.

ויעוין זרשז"א (עירובין טא) וזש"ר דזידדו לזאר זשיטת רש"י, דאיכא חילוק זין פתוח לרה"ר לפתוח לכרמלית, זזפתוח לכרמלית סגי זג' מחילות לאשוויי רה"י, משא"כ זפתוח לרה"ר לא הוי רשות היחיד אלא זד' מחילות, אך גדר הדברים לריך זיאור, ויעוין עוד זרשז"א (שם זד א) זשם הראז"ד דחילק זזעלמא זעינן ד' מחילות לאשוויי רשות היחיד, והא דסגי זג' מחילות היינו דוקא כגון דאיכא זפתח המזוי איסקופה ג' טפחים דעי"ז לא דרסי רזי זמזוי יעו"ש (ויעוין זשהגות הראז"ד פי"ז ה"ט).

ונראה זביאור הדברים, ע"פ הא דמזארים זדברי רש"י זמכילתין דלעולם סוכה זעיא גדירה מד' רווחות, והא דסגי זג' מחילות היינו משום דממילא הרזיעית חשיבא כפתח, ומעתה נראה דה"נ לענין רשות היחיד, אף זזיסוד הדין זעינן דתהא גדורה מכל רווחתיה, אך כל דאיכא ג' מחילות, ממילא הרזיעית חשיבא כפתח.

ומעתה יש לזאר החילוק זין היכא דפתוחה לרשות הרזים לזין היכא דפתוחה לכרמלית, דיש לומר דכל היכא דפתוחה לרשות הרזים, הרי דריסת הרזים מזטלת שם פתח, משא"כ זפתוחה לכרמלית, שפיר חשיבא הרוח הרזיעית כפתח.

וכן מזארים דברי הראז"ד, דהיכא דאיכא איסקופה ג' טפחים המונעת דריסת הרזים, חשיב פתח, משא"כ היכא דליכא איסקופה, דדריסת הרזים מזטלת שם פתח.

* ובפירוש"י זסוגיא דעירובין דקושיית הגמ' התם ויעשה כו' היינו זדוקא וכדזיאר הער"ג וכן מוכח זתהרא"ש הכא יעו"ש, וד' המהרש"א ז"ע זבלשון הגמ' שם יעשה פס כו' מניין לפרושי זדדוקא קאמר אך לשון תוס' דידן למה לי ע"כ דאזלי כרש"י זעירובין שם.

מיקרי "דופן" ועוד כיון דתני דופן סוכה כדופן שצת הרי קנים סמוכים זה לזה לא הותרו שצת אלא צשיירא, ומדתני סתמא דופן סוכה כדופן שצת משמע כדופן שצת המותרת בכל מקום, ובמחיצת קנים המחוצרין זה לזה, י"ל דמהני שצת בכל גוונא אף ביחיד ציישוב [ומחודש] ובהא תני בצרייתא דמהני בסוכה.

ומעתה מבואר דברי תוס' דלא הקשו ליהני צ' פסין אלא מכח סוגיא דהתם, דכיון דאמר רב אמרי דמהני לצוד להשלים שיעור דופן סוכה צפס ארבעה, ליהני אף צ' פסין, ולא הביאו מסוגין אלא לענין סצרת אחי אוירא דהאי גיסא ודהאי גיסא ומצטל ליהי, דצאמת מסוגין ליכא כלל רחיה דמהניא מחיצה של שתי בסוכה, ותירצו תוס' דכיון דלענין שצת לא מהניא מחיצה של שתי אלא צשיירא, לענין סוכה לא מהניא כלל, דדין סוכה כעיקר מחיצת שצת [ונקטי תוס' לישנא דר"י צר"י כל מחיצה שאינה של שתי וערב אינה מחיצה, משום דאיהו לחודיה נקיט ליה להדיא צלישנא דלא הויא מחיצה (משא"כ ר"י נקיט צלישנא צשיירא דיצרו כו')] והא דתניא צסוגין דדופן סוכה כדופן שצת, מייירי צמחיצת הקנים דוקא, דמחוצרים זה לזה, דכה"ג מהני צין לשצת צבין לסוכה.

ובביאור החילוק צין קנים סמוכים לקנים מחוצרים, לפו"ר משמע דהוי סצרא צמעליותא דמחיצה, דקנים סמוכים גרידא הויא מחיצה גרועה, וצזה החמירו מדרבנן, משא"כ צקנים מחוצרים, אך יש לדון לצאר עוד צאופ"א ונת' צמקו"א.

צ"צ א"כ אמאי נקיט חיצת הקנים קנה קנה פחות משלושה, ויעוין צחא' (עירוצין צס) דעמדו צזה (יעו"ש צחי' המהר"ל).

ונראה לדון [צשיטת תוס' צמכילתין] דהא פשיטא לצוד גרידא דקנה קנה פחות משלושה לא מהני לדין דיומדין^א, אלא חיצת הקנים קנה קנה פחות משלושה היינו צגוונא דכל הקנים מחוצרים זה לזה [ויעוין צרא"ה (כד צ) דחיצת הקנים היינו כגון קנים דקרים וע' לקמן (יג א) דקנים הדוקרנים היינו מחוצרין ואגודין וכ"ה צמאירי (כד צ) מחיצת קנים מחוצרים זה לזה] וצזה דוקא מיצעי ליה דילמא מהני לדין דיומדין.

וכן מבואר להדיא צמאירי צעירוצין (יט צ) וז"ל אס היה צס אילן או גדר או מחיצת קנים מחוצרים זה לזה ועשויה כמו דיומד הרי זה נדון משום דיומד וכן קנים מחוצרים הרצה צגצעול אחד והוא הנקרא גודיתא דקני הואיל ותחתיו מיהא אחד הוא נדון משום דיומד כו' אצל קנים הסמוכים צפחות משלושה אינו נדון משום דיומד שלמחוצר אנו צריכים עכ"ל [ויעוין צס צכל דצריו וצש"ר צעירוצין צס].

ומעתה נראה לדון צשיטת תוס', דהוא דדין הא דתניא צסוגין דופן סוכה כדופן שצת וצלצד שלא יהא צין קנה לחצירו שלשה טפחים מייירי דוקא צדופן העשויה מקנים, היינו צקנים המחוצרים זה לזה דומיא דחיצת הקנים, והוא צכלל לישנא דצרייתא "דופן סוכה", וקנים הסמוכים זה לזה י"ל דלא

^א ובטעמא דמילתא, צפשוטו י"ל משום דהויא מחיצה גרועה וכצס דהחמירו דלא מהניא אלא צשיירא (ויעוין צריצב"א עירוצין צס דפירש הצעיא צקנים סמוכים ופי' הצעיא משום דהויא מחיצה גרועה, ולד' המאירי ותוס' י"ל דפשיטא לגמ' דהא לא מהני) אך יש לצאר עוד דהנה רש"י צמכילתין (לק' ע"צ) ציאר גדר דין דיומדין דרוצין כאלו מחיצה מזה לזה, אך צעירוצין (יא) נראה מרש"י דגדר דדין דחשיצ כפתח וכן ציאר תוס' (עירוצין יז צ) ולפ"ז יתכן ד"ל דדין לצוד לא מהני לאשוויי פתח, דלזה צעינן מחיצה ממש, וע"ד משנ"ת דצברי המג"א הנ"ל.

^ב והמהרש"א צס עמד דצצריהס סצרי לכאורה לדצצריהס דצסוגין, דהתם נקטי דצשיעור לצוד לא אמרינן אחי אוירא דהאי גיסא כו' וצסוגין הקשו דתיסגי צקנה ותירצו דקנה מצטל ליה אוירא [וכתצ לחלק צין מחיצה שלימה לדופן טפח יעו"ש] ולכאורה הקושיא מעצס הצרייתא, אך למשנ"ת מעצס דצרי הצרייתא לא קשיא, ד"ל דאף לענין סצרת אחי אוירא איכא חילוק צין קנים מחוצרין לצין קנים סמוכים ול"ז.